

Lesson Notes № 108

Екскурсія Києвом

Kyiv tour

Adjectival participle in Ukrainian

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode108

Вступ

Привіт! Це Анна Огойко з новим епізодом подкасту «Уроки української». Як у вас справи? У вас вже почалася весна? Чи осінь?

Hello! This is Anna Ohoiko with a new episode of the Ukrainian Lessons Podcast. How are you? Is it spring already? Or autumn?

В Україні почався березень. Хоча навесні погода може часто змінюватися, вже бувають теплі, сонячні дні. Тоді українці люблять гуляти і проводити час на вулиці.

In Ukraine, it is the beginning of March. Although the weather in spring may change frequently, we already have warm, sunny days. Ukrainians love to walk and spend time outdoors then.

Ось, наприклад, Христіна, героїня нашого третього сезону, збирається на прогулянку. Точніше, на екскурсію Києвом, яку буде проводити для неї її новий друг Юрко.

For example, Khrystyna, the character of our third season, is about to go for a walk. More precisely, on a tour of Kyiv, which will be given by her new friend Yurko.

Тож у сьогоднішньому епізоді ви почуєте розмову Юрка та Христіни під час їхньої прогулянки Києвом. Можливо, ви вже були в Києві і почуєте про знайомі місця?

So, in today's episode, you will hear the conversation Yurko and Khrystyna had during their walk through Kyiv. If you've been to Kyiv, perhaps you will hear about familiar places.

Також у розділі граматики я розповім вам сьогодні про особливу частину мови або форму дієслова, яка називається дієприкметник. То як, готові починати новий урок української? До роботи!

Today, in the grammar section, I will tell you about a special part of speech or a verb form, which is called the adjectival participle. So, are you ready to start a new Ukrainian lesson? Let's get to work!

Розмова №23

Хочу покататися на трамваї!

Юрко: **Отже, ми знаходимося на Подолі — історичному районі Києва.**

Христина: **А що означає «Поділ»?**

Юрко: **«Поділ» — це низина, місце внизу, тобто під пагорбами, біля Дніпра.**

Христина: **Ага, зрозуміло.**

Юрко: **Розпочинаємо нашу експерсію з мого університету. Це Києво-Могилянська академія. Це найстаріший університет в Україні, заснований у 1615 році. Кілька років тому ми відзначали ювілей — 400 років. Спочатку це була братська школа, яка з часом перетворилася на вищий навчальний заклад і успішно розвивалася, поки не була закрита на початку XIX століття. У 91-ому році Могилянка була знову відкрита і зараз є одним з найпрестижніших навчальних закладів.**

Христина: **Непогано, дуже гарні тут споруди. Ти зараз там навчаєшся?**

Юрко: **Так, я навчаюся на аспірантурі. І трохи викладаю також.**

Христина: **Зрозуміло. А це що за величезна будівля навпроти?**

Юрко: **Це Гостинний двір. Такий собі старовинний ринок. Він був збудований на початку XIX століття і вже давно зачинений на реставрацію. В наші дні ця будівля була приватизована, з неї хотіли зробити ще один торговельний центр. Але кияни багато протестували і зараз,**

Yurko: So, we are in Podil — the historical district of Kyiv.

Khrystyna: What does "Podil" mean?

Yurko: "Podil" is a lowland, a place below. As in under the hills, near the Dnipro River.

Khrystyna: Yeah, of course.

Yurko: Let's start our excursion from my university.

This is the Kyiv Mohyla Academy. It is the oldest university in Ukraine, founded in 1615. A few years ago, we celebrated its anniversary — 400 years. At first, it was a fraternal school that eventually turned into a higher educational institution. Then, it successfully developed until it was closed in the early 19th century. In 1991, Mohylianka was reopened and is now one of the most prestigious educational institutions.

Khrystyna: Interesting. The buildings here are very nice. Are you studying here right now?

Yurko: Yes, I am studying as a postgraduate. I am teaching a little bit too.

Khrystyna: I see. And what is that huge building opposite us?

Yurko: This is the Hostynnyi Dvir, a kind of ancient market. It was built in the early 19th century and has been closed down for restoration. Nowadays, this building has been privatized. They wanted to make another shopping mall here, but Kyivans protested a lot, and now, fortunately, the Hostynnyi Dvir was again transferred to the state.

на щастя, Гостінний двір знову
переданий державі.

Христина: Це дуже гарна будівля! Шкода,
що вона в такому поганому стані...

Юрко: Так, особливо як для центру міста.
Сподіваємось, її колись нарешті
відреставрують. Ходімо далі?

Христина: Так-так. А той бар, де ми
познайомились, деь тут недалёко,
правильно?

Юрко: «Хвильовий»? Так, він он там, 5
хвилін звідси. До речі, той бар був
створений могилянцями — студентами
Могилянки.

Христина: Зрозуміло.

Юрко: Бачиш там червоненькі трамваї?
Це одна з центральных трамвайних
зупинок. Система трамваїв у Києві
розвінена з кінця XIX століття.
Перші трамваї в Києві були запущені
у 1892 році.

Христина: Ого! Я ніколи ще не їздила на
трамваї в Києві. Хотілося б покататися!

Юрко: Добре... О, є ідея! Пропоную сісти на
дванадцятий трамвай і поїхати в Пущу
Водіцю. Уявляєш, ми будемо їхати
трамваєм крізь ліс, а там можемо
погуляти на природі, покататися на
озері на човні... Як тобі?

Христина: Гарна ідея! Чудовий день для
природи.

Юрко: Добре, тоді екскурсію продовжимо з
трамваю...

Khrystyna: This is a very beautiful building! It's a pity
that it is in such a poor condition...

Yurko: Yes, especially for the city center. Hopefully,
it will finally be restored. Let's go further?

Khrystyna: Yes, yes. And the bar where we met?
It is somewhere close by, right?

Yurko: "Khvyliovyi"? Yes, it is there, just 5 minutes
from here. By the way, the bar was created by
the Mohylians — students of the Mohylianka.

Khrystyna: I see.

Yurko: Do you see red trams there?

This is one of the central tram stops. The system
of trams in Kyiv has been in development since the
end of the 19th century. The first trams in Kyiv
were launched in 1892.

Khrystyna: Oh! I have never traveled in Kyiv by tram.
I would like to do it!

Yurko: Ok... Oh, that's an idea! Let's take the twelfth
tram and go to Pushcha Vodytsia. Imagine, we
will go in a tram through the woods, and there we
can take a walk through nature or ride on a boat
at the lake... What do you think?

Khrystyna: Good idea! A wonderful day for nature.

Yurko: Well then, we will continue the tour from
the tram...

Дієприкметник Adjectival Participle

Дієприкметник виражає ознаку предмета за дією чи станом і відповідає на запитання прикметника.

- **Активні дієприкметники** виражають ознаку за дією, яку виконує сам об'єкт (стояча людина, працюючий годинник).
- **Пасивні дієприкметники** виражають ознаку за дією, яка спрямована на об'єкт (зачинений магазин, розвинена економіка).

The adjectival participle describes a quality of an object through its action or state and functions like an adjective.

- **Active participles** describe a quality of an object through the action of the object itself (a standing person, a working clock).
- **Passive participles** describe a quality of an object through the action regarding the object (a closed shop, a developed economy).

Активні дієприкметники

Теперішній час

Основа	Суфікс	Дієприкметник
Основа теперішнього часу дієслів	я <u>ріжу</u> він <u>працює</u>	-уч- (-юч-) (I дієвідміна) <u>ріж</u> у чий — <i>cutting</i> <u>працю</u> ю чий — <i>working</i>
	ти <u>леж</u> иш вони <u>стоя</u> ть	-ач- (-яч-) (II дієвідміна) <u>леж</u> а чий — <i>lying</i> <u>стоя</u> я чий — <i>standing</i>

Минулий час

Основа	Суфікс	Дієприкметник
Основа інфінітива дієслів	<u>дозрі</u> ти <u>підгорі</u> ти	-л- <u>дозрі</u> л ий — <i>ripe</i> <u>підгорі</u> л ий — <i>burnt underneath</i>

Пасивні дієприкметники			
Минулий час			
Основа	Суфікс		Дієприкметник
Основа інфінітива дієслів	<u>перед</u> ати <u>засну</u> вати <u>збуду</u> вати <u>приватизу</u> вати	-н- + ува → ова	<u>пере</u> да ний — <i>transferred</i> <u>засно</u> ва ний — <i>created, founded, based</i> <u>збуд</u> о ваний — <i>built, constructed</i> <u>приватизо</u> ва ний — <i>privatized</i>
	<u>зачи</u> нити <u>створи</u> ти <u>розви</u> нути <u>запусти</u> ти <u>озбро</u> їти	-ен- (-єн-) + ст → щ	<u>зачи</u> н ений — <i>closed</i> <u>створи</u> н ий — <i>created</i> <u>розви</u> н ений — <i>developed, advanced</i> <u>запу</u> щ ений — <i>launched, neglected</i> <u>озбро</u> є ний — <i>armed</i>
	<u>закри</u> ти <u>відкри</u> ти <u>забу</u> ти	-т-	<u>закри</u> т ий — <i>closed</i> <u>відкри</u> т ий — <i>open</i> <u>забу</u> т ий — <i>forgotten</i>

Дієслово дня

Кататися — to ride, to go for a ride (for pleasure):

кататися на велосипеді — *to ride a bike*; **кататися** на трамваї — *to ride a tram*;
кататися на машині — *to take a ride (by car)*; **кататися** на човні — *to go rowing*;
кататися на ліжах — *to ski*; **кататися** на гойдалці — *to play on the swings*;
кататися на американських гірках — *to ride a roller coaster*.

Perfective form: покататися

Теперішній час Перша дієвідміна

Я	катаюся	ми	катаємося
ти	катаєшся	ви	катаєтесь
він, вона, воно	катається	вони	катаються

Минулий час Недоконаний вид

він	катався
вона	каталася
воно	каталося
вони	каталися

Минулий час Доконаний вид

він	покатався
вона	покаталася
воно	покаталося
вони	покаталися

Майбутній час Недоконаний вид

я	буду кататися
ти	будеш кататися
він, вона, воно	буде кататися
ми	будемо кататися
ви	будете кататися
вони	будуть кататися

Майбутній час Доконаний вид

я	покатаюся
ти	покатаєшся
він, вона, воно	покатається
ми	покатаємося
ви	покатаєтесь
вони	покатаються

Фразеологізм дня

Зна́ти як свої́ п'ять па́льців

(literally "to know like one's own five fingers")

to know something very well, like the back of one's hand

Юрко киянин, тому **знає** Київ як **свої́ п'ять пальців**.

Yurko is a Kyivan, so he knows Kyiv like the back of his hand.

Я **знаю** цю стежку як **свої́ п'ять пальців**, не заблудимося.

I know this path very well, we won't get lost.

Бонусні вправи

1

Правди чи неправда? Чому?

1. Києво-Могилянська академія заснована у 1715 році.

2. На початку XIX століття Могилянка була закрита і досі не відновила свою роботу.

3. Гостинний двір — це старовинний ринок, збудований на початку XIX століття. На жаль, ви не зможете оглянути цю пам'ятку архітектури, бо вона зачинена на реставрацію.

4. Кияни багато протестували проти приватизації Гостинного двору. І, як результат, споруда була передана державі.

5. Бар «Хвильовий» був створений викладачами Могилянки.

2

Поєднайте в пари слова-синоніми:

1 будівля	А ремонт
2 відкритий	Б заснований
3 закритий	В святкувати
4 реставрація	Г споруда
5 відзначати	Ґ зачинений
6 створений	Д відчинений

2. Споруда потребує реставрації, бо її **збудували** 150 років тому.

3. Нещодавно церкву **зачинили** на реставрацію.

3

Поєднайте в пари слова-антоніми:

1 пагорб	А вгорі
2 відкритий	Б зачинений
3 відчинений	В закритий
4 старовинний	Г відомий
5 внизу	Ґ низина
6 забутий	Д сучасний

4. Нові сучасні трамваї **запустили** в Києві минулого тижня.

5. Проект **створили** студенти Києво-Могилянської академії.

4

Трансформуйте речення за зразком:

Києво-Могилянську академію **заснували** у 1615 році.

Києво-Могилянська академія **була заснована** у 1615 році.

1. Після протестів киян Гостинний двір **передали** державі.

5

Заповніть пропуски формами дієслова
«кататися»:

покататися	катаєшся	катався
катаюся	покатаємося	катаються
каталися		

- Де ти був?
– Я _____
на велосипеді з друзями.
- Ти _____
на лижах чи на сноуборді?
– Я _____
і на лижах, і на сноуборді.
- Що роблять діти?
– _____
на гойдалці у дворі.
- Після прогулянки ми сіли на трамвай і _____ містом.
- Ти хочеш _____
на американських гірках?
– Ні, я не люблю таких розваг.
- Ми їдемо в парк, трохи _____
на роликах з дітьми.

Key Vocabulary 3-108

будівля	building, construction
вищий навчальний заклад	institute of higher education
відзначати, відзначити	1) to mark, to denote; 2) to note, to mention; 3) to honour (with); 4) celebrate (<i>imperfective, perfective</i>)
відкритий	1) open; 2) outdoor, open-air; 3) frank, open, candid; 4) public
відреставровувати = реставрувати, відреставрувати	to restore (a building) (<i>imperfective, perfective</i>)
вниз	below, downstairs
заснований	created, founded, based
зачинений	closed, shut
збудований	built, constructed
знати як свої п'ять пальців	"to know like one's own five fingers": to know sth very well, like the back of one's hand (<i>imperfective</i>)
знову = знов	again, once again
колись	1) formerly, once; 2) one day (in the future)
Могилянська, Національний університет «Києво-Могилянська академія»	National University of "Kyiv-Mohyla Academy" (<i>informal, formal</i>)
низина	low place, lowlands
озеро	lake
означати	to mean, to signify (<i>imperfective</i>)
пагорб	hill
приватизований	privatized
природа	nature
протестувати	to protest, make a protest (<i>imperfective</i>)
реставрація	restoration, repair
розвиватися, розв'язатися	to develop, to evolve (<i>imperfective, perfective</i>)
споруда	building, structure
стан	condition, state, status
старовинний	old, ancient, antique

ствóрений	created
торгіве́льний центр	shopping centre, mall
трамва́й	tram
успі́шно	successfully, well, with success
чо́вен	rowing boat
ювіле́й	jubilee, anniversary

Відповіді на вправи

1

1. Неправда. Києво-Могилянська академія заснована у 1615 році.
2. Неправда. Могилянка відновила свою роботу у 1991 році.
3. Правда.
4. Правда.
5. Неправда. Бар «Хвильовий» був створений студентами Могилянки.

2

- 1 Г
- 2 Д
- 3 Г
- 4 А
- 5 В
- 6 Б

3

- 1 Г
- 2 В
- 3 Б
- 4 Д
- 5 А
- 6 Г

4

1. Після протестів киян Гостинний двір був переданий державі.
2. Споруда потребує реставрації, бо вона була збудована 150 років тому.
3. Нещодавно церква була зачинена на реставрацію.
4. Нові сучасні трамваї були запущені в Києві минулого тижня.
5. Проект був створений студентами Києво-Могилянської академії.

5

1. катався
2. катаєшся, катаюся
3. Катаються
4. каталися
5. покататися
6. покатаємося

